

V. BOŽIE PRIKÁZANIE „Nezabiješ.“

Birmovanci,

ako už naznačuje samotný názov 5. Božieho prikázania, v nasledujúcich riadkoch sa budeme zaoberať ľudským životom, ochranou a úctou k životu, ako aj ochranou ľudského zdravia. **Ľudský život treba mať vo veľkej úcte. Pretože vznik nového ľudského života nespôsobujú len ľudia (rodičia), ale predovšetkým Boh Stvoriteľ.** Boh je preto Pánom a darcom života a **iba On má právo nám ho ponechať alebo vziať.**

Toto Božie prikázanie hovorí o dvoch základných požiadavkách:

1. O OCHRANE ZDRAVIA: Cenu zdravia najlepšie pochopí ten, čo ho stratil. O zdravie sa musíme starať, chrániť si ho a rozvíjať. Robíme to najme dobrou životosprávou a zdravím životným štýlom. **Proti tomuto Božiemu prikázaniu sa neprehrešujú iba tí, čo zabíjajú, ale každý, kto poškodzuje zdravie seba alebo iným. Škodit' zdraviu, je vlastne pomalé zabíjanie.**

Proti zdraviu sa človek prehrešuje týmito spôsobmi (hriechmi): Niekedy ide o ťažké hriechy, pretože sa niekedy jedná o vážne škodenie si na zdraví. Zdravie je po živote najväčší dar čo človek má.

➤ **Kto sa nestará o svoje zdravie:** Najčastejší príklad je **slabé obliekanie** hlavne v chladnom období. Súčasná móda mladých dievčat je veľmi zdraviu škodlivá – **odhalené časti tela, ktoré sú veľmi náchylné na prechladnutie (oblasť krížov a spodná časť brucha).** Taktiež **zlé stravovanie, málo spánku.**

➤ **Kto škodí svojmu zdraviu:** Najčastejšie sú to **rôzne druhy závislostí.** A spomedzi nich **príliš skoré, alebo nemierne konzumovanie alkoholu!** Alkoholické nápoje sú Božím darom a sú ľuďom na osoh, ak sa užívajú s mierou. Keď človek poruší v alkohole mieru, stáva sa mu to ničiteľom zdravia. Keď mladý človek začína príliš skoro (15 – 17 rokov) konzumovať alkohol, má to pre neho vážnejšie následky ako pre staršieho človeka. **Má to veľmi negatívny vplyv na jeho psychický a rozumový vývoj a zanecháva to v ňom doživotné, negatívne následky.** Časté konzumovanie alkoholu a vo väčšom množstve, **ako sa to deje u súčasných mladých ľudí, sa o pár rokov určite prejaví vo veľmi negatívnej podobe – závislosť na alkohole, poškodená rozumová činnosť, narušená psychika, a mnohé iné. Zvlášť pri konzumácii alkoholu, človek nevie, kedy už prekročil tú „osobnú hranicu“ závislosti?**

Ďalšia forma škodenia si na zdravý **užívanie drog** (napr.: marihuana, LSD, extaze, pervitín, heroín, kokaín, a mnohé ďalšie...), **je veľmi ťažkým hriechom, pretože tu ide o veľmi ťažké poškodzovanie si svojho zdravia a častokrát až nenapraviteľne.** Jedná sa o silné závislosti, z ktorých sa človek naozaj ťažko dostáva!!! Drogovo závislý človek urobí všetko, aby získal dávku – nemá zábrany absolútne pred ničím! (Např. rozpredávanie rodinného majetku, prostitúcia, krádeže, atď.)

Aj **fajčenie**, ktoré sa už pomaly stáva v ľudskej spoločnosti tolerovanou závislosťou, je tak isto vážnym poškodzovaním si svojho zdravia. **Zvlášť u mladých ľudí, ktorí**

začínajú fajčiť ide o ťažký hriech, pretože práve v tomto období si vytvárajú návyk, ktorého sa potom nedokážu zbaviť!

Človek, ktorý bol závislý na akejkoľvek droge, si musí dávať na to pozor už do konca svojho života. Neexistuje človek vyliečený zo závislosti, ale **iba abstinujúci** alkoholik, drogista, fajčiar. **Keby si znovu vypil, dal si drogu alebo si zapálil cigaretu, zase je tam, kde bol pred tým!**

2. O OCHARANE ŽIVOTA: Keďže je **každý ľudský život je posvätný**, nikto nemá právo život ukončiť, lebo človek si sám sebe, ani nikomu inému život nedáva, **život dáva iba Boh.**

Vymenujem spôsoby (hriechy), ktorými sa človek prehrešuje proti životu: Skoro vždy ide o veľmi ťažké hriechy, pretože sú to previnenia voči niečomu posvätnému a najväčšiemu daru, ktorý človek má.

➤ **Vražda:** Je to **úmyselné zabitie človeka**. Ide o najťažšie previnenie proti tomuto prikázaniu a je to zároveň aj **veľmi ťažký hriech**.

➤ **Trest smrti:** Človek nemá právo ani v takomto prípade zobrať niekomu život. Ani vtedy ak by išlo o ťažkého zločinca, ktorý by si „zasluhoval“ tento trest. V súčasnej modernej dobe, existuje množstvo iných prostriedkov (napr. doživotné väzenie, alebo dlhoročné väzenie), ktoré umožňujú zneškodniť toho zločinca a uchrániť tak spoločnosť pred ním. **Trest smrti berie možnosť danému zločincovi, aby sa obrátil, zmenil, robil nápravu!** „Či môžem mať záľubu v smrti hriešnika? - hovorí Pán, Boh - a či nie v tom, aby sa odvrátil od svojich ciest a žil?“ (Ez 18, 23)

➤ **Samovražda:** **Úmyselné ukončenie vlastného života**. Príslušná zodpovednosť toho človeka, ktorý samovraždu urobil sa môže zmenšiť kvôli psychickým poruchám, alebo nejakej životnej situácii. Je preto ťažké hodnotiť nakoľko bol človek slobodný alebo „donútený“ práve tými psychickými poruchami???

➤ **Zmrzačenie:** je to **odstránenie alebo vyradenie z činnosti niektorého ľudského orgánu**. Bez dostatočného dôvodu nie je dovolené. Je to ťažko alebo ľahko hriešne podľa toho, akú škodu spôsobí pre telo človeka. Osobitným typom zmrzačenia je **sterilizácia**. Je to **umelý zákrok, ktorým sa muž alebo žena stanú neplodnými**. Ťažkým hriechom je priamo chcená sterilizácia. Robí sa chemicky (tabletkami) alebo chirurgickým zákrokom.

➤ **Potrat:** Je **zabitie dieťaťa pred jeho narodením akýmkoľvek spôsobom a v ktoromkoľvek období tehotenstva**. Je to **veľmi ťažký hriech a ťažko hrešia - matka, lekár, ktorý to vykonáva, aj zdravotná sestra, ktorá pri tom asistuje**. Cirkve udeľuje týmto ľuďom za tento hriech tzv. trest **exkomunikácie** = vylúčenie zo spoločenstva Cirkvi. **Tento trest môže na základe rozhodnutia Sv. Otca Františka v roku milosrdenstva zrušiť každý kňaz vo sv. spovedi, dovtedy to mohol iba ten kňaz, ktorý má na to povolenie od biskupa!!!** Od prvého momentu splynutia mužskej spermie a ženského vajíčka vzniká nový život - nový človek, ktorý má právo na život a ktorému tento život nikto nemôže zobrať. Nie je pravdou, že ide o telo ženy a ona má právo so svojím telom robiť čo chce. Od prvého momentu počatia ide o nového,

samostatného človeka, s ľudskou dušou. Preto je to veľmi ťažký hriech, lebo tento novovzniknutý človek sa nemôže nijako brániť!!!

➤ **Eutanázia:** Je to usmrtenie človeka trpiaceho chorobu, alebo starobou, aby sa tak zbavil ďalšieho utrpenia. Ani v takýchto prípadoch nemáme právo niekomu zobrat' život, aj keď by sa mu tým pomohlo v jeho utrpení! A ani vtedy, keby si to sám človek žiadal! Lekár môže v takýchto prípadoch mierniť bolesti, ale nie ukončiť život. Aj keby štátne zákony dovoľovali takýto skutok (ako napr. v Holandsku), tým sa to vôbec nestáva dovolené alebo bezhriešne. Trpiacim a zomierajúcim máme pomáhať zmierňovať ich bolesť – starostlivosťou a láskou. Oni medzi nami „sprítomňujú trpiaceho Krista“, obetujú sa za nás a tým nám vyprosujú veľa milostí a Božieho požehnania! **Takýto ľudia vôbec nie sú zbytoční, nepotrební!**

➤ **Hnev, nenávisť:** Je to možno pre niekoho zvláštno, ale aj hnev a nenávisť patria do tejto oblasti! Pán Ježiš označil hnev za hriech, ktorý ohrozuje ľudský život: „*Počuli ste, že otcom bolo povedané – Nezabiješ! Kto by teda zabil, pôjde pred súd. No ja vám hovorím: Pred súd pôjde každý, kto sa na svojho brata hnevá.*“ (Mt 5, 21 – 22) A sv. apoštol Ján napísal: „*Každý, kto nenávidí svojho brata, je vrah.*“ (1 Jn 3, 15) **Ak človek ponecháva vo svojom srdci hnev a nenávisť, má veľmi blízko k tomu, aby ohrozil život druhého človeka. Všetky vraždy, vojny, násilnosti, ublíženia na zdraví druhému človeku vychádzajú z hnevu, z nenávisti.**

Obetovanie svojho života: Človek môže obetovať, položiť svoj život **pre vyššie hodnoty v službe Bohu, alebo v službe ľuďom.** Vystaviť nebezpečenstvu vlastný život alebo ho obetovať žiadajú od nás niektoré okolnosti alebo povolania. Napr. záchranná služba, lekári, kňazi, požiarnici, vojaci, atď. Vtedy aj za cenu ohrozenia vlastného zdravia alebo života chránime zdravie a životy druhých. **Položiť život z lásky k Bohu alebo pre dobro druhých je ozajstné hrdinstvo.** Ježiš na to hovorí: „*Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov.*“ (Jn 15, 13)

Sebaobrana: Pri sebaobrane jednotlivca, alebo spoločnosti je v krajnom prípade dovolené aj zabitie útočníka, **ak je to nevyhnutný a nechcený následok konania na záchranu nevinne ohrozených životov.** Kto zodpovedá za životy iných, má nie len právo, ale aj povinnosť ich brániť. Preto sa aj **obranná vojna považuje za mravne dovolenú, ak sa bez úspechu použili všetky prostriedky na mierové vyriešenie konfliktu, ak je nádej na úspech, ak tým nevznikne ešte väčšie zlo!**